

Látogatások más univerzumokról

Különleges kezdeményes nyomán született, a képzelet világait tudományos megközelítésben bemutató kötetet tarthat a kezében az olvasó. Tóth Csaba politológus, a *Fantasztikus világok* című antológia kitalálóját, szerkesztőjét kérdeztük.

Miért érdekli a politológusokat és más társadalomtudósokat a fiktív világok története, felépítése?

Egyrészt, gondolat kísérleteket jelentenek olyan helyzetekre, forgatókönyvekre, amelyek akár Földünkön is előfordulhatnak. Hogyan reagálna a Föld, ha idegen lények jelennének meg? Hogyan viselkednének emberek ezrei, ha évtizedekig egy űrhajón kellene összezárva élniük? Hogyan vezetnék olyan társadalmakat, amelyek egyes bolygói fényévekre vannak egymástól? Lehet, hogy egyszer tényleg válaszolnunk kell majd e kérdésekre; a legjobb módja a spekulációnak, ha elképzelt világokon keresztül gondoljuk végig a következményeket.

Másrészt, néha saját, politikával kapcsolatos elképzeléseinket is könnyebb fiktív világokon keresztül újragondolni. Nemezszer tapasztalom, hogy (főleg a fiatalok számára) a politika alapfogalmait – demokrácia, diktatúra, egyenlőség, elnyomás – könnyebb a *Star Wars* vagy *Az éhezők viadala* segítségével bemutatni, mint kortárs politikai rendszereken keresztül.

A kötet alkotóinak névsora igazán imponáns. Hogy találhatok egymásra? Komoly tanulmányokra vagy szellemi játékra számíthat a közismert szerzőktől az olvasó?

Az egyik legmeglepőbb dolog számomra előző könyvem, *A sci-fi politológiája* megjelenése után az volt, hogy kollégáimról tudtam meg: őket is érdekli ez a kérdés. A szerzőket mind személyesen ismerem – vannak, akiket több mint egy évtizede, másokat csak az előző kötet megjelenése óta. Fontosnak tartottam, hogy minél többféle különböző karakterű ember írjon: így az antológiában szerepel például egykori egyetemi hallgatóm írása éppúgy, mint olyanoké, akikkel politikai területen dolgoztam együtt. Így sem tudtam mindenkit felkérni, akit szerettem volna – sok, sci-fi és fantasy iránt érdeklődő társadalomtudós dolgozik még Magyarországon!

Komoly tanulmányok és játékosabb írások egyaránt találhatóak a könyvben. A tizennégy szöveg között nincs két egyforma: vannak akadémiai mélységű elemzések és bulvárosabb írások is.

Párhuzamba állíthatók a sci-fi-világok kitalált társadalmi és a létező társadalmak?

Igen, és voltaképpen a tanulmányok egy kicsit mind e párhuzamot mutatják be. Mindez nem véletlen: a politika és a társadalom alapjai emberi társadalmak esetén ugyanazok. Vezetés, koordináció,

együttműködés, versengés – ezek a kategóriák megjelennek akkor is, ha csak pár száz, és akkor is, ha pár száz milliárd állampolgár alkot egy politikai rendszert.

Van-e még ebben a műfajban, amit legközelebb még szívesen feldolgoznál?

A mostani kötetben a sci-fi mellett a fantasy is hangsúlyos – de írni eddig én csak sci-firől írtam. Logikus, hogy a következő vállalkozásom a fantasy-világok politikai rendszereinek elemzése lesz. Bár előadásokat tartottam már például *A Gyűrűk Ura* vagy a *Harry Potter* univerzumainak politikai rendszereiről, e témákról még nem írtam. Bőven maradt tehát anyag a következő könyvre.

Peiker Éva

